

7/10989
s.c. 120

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2017-610.01-E.79/1238/2420
Konu : Yazılı soru önergesi

19.03/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 27/01/2017 tarihli ve 43452547-120.07-80307 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Erdal Ataş tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10989 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2017-610.01-E.79/1237/2419
Konu : Yazılı soru önergesi

B. 123 /2017

Sayın Erdal ATAŞ
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10989 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- A) Bakanlığımızın gözetimi altında bulunan çocuklar, ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtildiği üzere, özel önem ve öncelik taşıyan hassas gruplar olarak tanımlanmakta olup, ceza infaz kurumlarında yürütülen tüm iş ve eylemlerin "Çocuğun Yüksek Yararı" ilkesine uygun olarak yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda, psiko-sosyal yardım servisi uzmanlarınca çocukların bireysel özellikleri de dikkate alınarak, onlarla bireysel görüşme ya da grup çalışması yoluyla onlara içinde bulundukları koşullara yönelik farkındalıklarını artırma ve durumlarına yönelik alternatif çözümler geliştirme yönünde destek verilmektedir. Bu esnada ailesi ya da başka sosyal destek sistemleri harekete geçirilerek çocuğa gerekli müdahalelerde bulunmaktadır.

B) Ceza infaz sistemi içerisinde bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar eğitim ve iyileştirme çalışmaları için gerekli altyapı ve donanımına sahip, çocuklarla ilgili özel eğitim almış uzman personel ve infaz koruma memurlarının istihdam edildiği eğitim ve öğretime dayalı beş müstakil çocuk ceza infaz kurumu bulunmaktadır. Bu çocuklarımızdan tutuklu olanlar odalarında tek başlarına kalabildikleri ve firara karşı engelleri olan uluslararası standartlara uygun İstanbul, Ankara, İzmir Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında; hükümlü çocuklar ise firara karşı engeli bulunmayan Ankara ve İstanbul Çocuk Eğitimevinde barındırılmaktadır. Bunların dışında, çocuk sayısının az olduğu ve çocuk kapalı ceza infaz kurumunun olmadığı yerlerde ise yetişkin ceza infaz kurumlarının çocuklar için ayrılmış bölümlerinde barındırılmakla birlikte, önümüzdeki süreçte Hatay, Tarsus, Diyarbakır, Kayseri ve Çorlu'da müstakil çocuk kapalı ceza infaz kurumları hizmete açılacaktır.

Yeni geliştirilen çocuk kapalı ceza infaz kurumu ve çocuk eğitimevi projelerinde kapasite düşürülmüş, her çocuğa geceleri içeriden kapısını kilitleyeceği şekilde tek kişilik oda düzenlemesi yapılmıştır. Bu odalar ortalama 16 m² olup, bu büyüklük Avrupa ülkelerindeki standardın üzerindedir. Yeni açılacak kurumlar ile çocuklar, tek başına uyuyabilecekleri, öz bakım ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri odalarda kalabilecekler böylece çocukların birbirlerine ihmal ve istismar davranışlarında bulunma riskleri ortadan kaldırılacaktır. Kurumlarda eğitim ve iyileştirme çalışmalarının yürütüldüğü; derslik, grup çalışma odası, görüşme odası, çok amaçlı salon, spor salonu, atölye benzeri alanların sayısı ve niteliği artırılacaktır. Çocuk kurumlarının sayısının artırılması ile çocukların evlerine dolayısıyla ailelerine daha yakın bölgelerde barındırılmaları sağlanmış olacaktır.

IV- A) Ceza infaz kurumlarında; kurum personeline yönelik meslek öncesi ve meslek içi eğitimler aracılığıyla kurumlarda bulunan çocuklara yaklaşım konusundaki farklı, eksik, yanlış tutum ve uygulamaların ortadan kaldırılması ile kurum içi ve kurumlar arası ortak bir dil, tutum ve davranışın oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, UNICEF'in teknik desteği ile Bakanlığımız tarafından ceza infaz kurumlarında bulunan çocukların topluma tekrar kazandırılması için çocuğun yüksek yararını esas alan, çocuk odaklı ve bütüncül bir bakış açısıyla hazırlanan Ardıç Programı; "ARDIÇ Yönetici ve Personel Programı" ve "ARDIÇ Psiko-Sosyal ve Müdahale Programı"ndan oluşmaktadır.

B) Çocukların ceza infaz kurumuna geldiği andan tahliye sürecine kadar geçen sürenin etkin ve verimli geçirilmesinin sağlanması amacıyla bilimsel verilere dayalı bir sistem olan bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemine geçilmiştir. Çocuk tutuklu ve hükümlüler, ceza infaz kurumuna geldiği andan itibaren ilgili birimler tarafından bilimsel bir

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

değerlendirme formu olan ARDEF (Araştırma-Değerlendirme Formu) ile değerlendirilmekte ve suça sürüklenme nedenlerine ilişkin risk durumları tespit edilmekte olup, risk durumlarına göre çeşitli programlara yönlendirilmektedir.

Öte yandan, Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi içinde yer alan grup liderliği uygulaması ile çocukların barındıkları koğuş veya odalar dışında çocukların birlikte paylaşımında bulundukları ortak yaşam alanları oluşturulmuş, ortak yaşam alanlarında grup liderleri için özel mekanlar ayrılmıştır. Pedagojik eğitim almış ceza infaz koruma memurları arasından seçilen grup liderleri, çocukları gözlemleyerek ve onların katıldığı çeşitli etkinliklere katılarak çocuklarla paylaşımında bulunarak 24 saat esasına göre çalışmaktadır. Bu uygulama ile çocukların birbirleri üzerindeki akran zorbalığını engellemek, olumlu rol model olarak davranış değişikliğine yol açmak hedeflenmektedir.

V- A) İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 07/02/2017 tarihli cevapta; Maltepe Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşanan olaya ilişkin olarak, soru önergesinde adı geçen tutuklunun;

1- 06/10/2016 tarihinde avukatı ile görüşmesinden sonra Kurumdaki uygulamaları protesto etmek amacıyla; sayıma karşı çıktığı, koğuştaki slogan atarak eylem yaptığı, diğer hükümlü ve tutuklu çocukları da bu yönde kışkırttığı, İdare ve Gözlem Kurulu ile yapılan görüşme sırasında kurallara uymayacağını, sayımlara çıkmayacağını, yatak odası kapısını hiç bir şekilde kilitletmeyeceğini beyan ettiği, 07/10/2016 tarihinde tek kişilik odaya alındığı,

2- Koğuş arkadaşıyla beraber eski kaldıkları yer olan tekli odalara verilmesini talep ettiği, odasının değiştirilmesine karşı çıkarak, talepleri karşılanıncaya kadar 09/12/2016 tarihinden itibaren süresiz açlık grevine gittiği, bu şekilde koğuşa verilemeyeceği söylendiğinde sloganlar atarak, bağırarak oturma eylemine geçtiği, bu olumsuz davranışları nedeniyle Kurum güvenliği açısından tek kişilik odada barındırılmaya devam edildiği, 27/10/2016 tarihinde avukatı ile görüşükten sonra açlık grevine son verdiği,

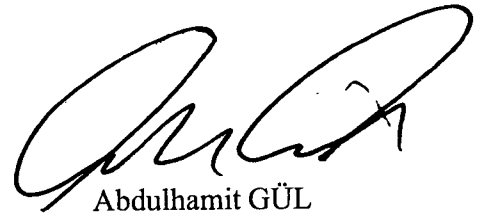
3- 09/12/2016 tarihinden itibaren süresiz açlık grevine gittiğini, Kurumda barındırıldığı 27/12/2016 tarihine kadar, açlık grevi eylemlerinde olduğu süre içerisinde Kurum aile hekimi, psiko sosyal servis uzmanları ve idarenin takibinde bulundurulduğu,

4- Kendisine yapılan yasal müdahaleleri, fiziki ve psikolojik saldırı olarak nitelemesi sebebiyle çeşitli tarihlerde personel hakkında şikâyetle bulunduğu, şikâyetler neticesinde Başsavcılıklarınca başlatılan 8 ayrı adli soruşturmanın devam ettiği; yaşanan olaylara ilişkin olarak başlatılan idarî soruşturmaya yönelik, personelin ihmâl ve kusurunun tespit edilememesi sebebi ile ceza verilmesine yer olmadığına dair karar verildiği,

B) İzmir Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 07/02/2017 tarihli cevapta; işkenceye yönelik iddiaların asılsız olması sebebiyle hiçbir görevli personel hakkında soruşturma başlatılmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

